

مصباح الزائر

محمد رضا مسلمی

پاد اندیشه

مسلمی، محمدرضا، ۱۳۴۲

مصباح الزائر، مؤلف محمدرضا مسلمی پطروودی / قم:

انتشارات پاد اندیشه، ۱۳۸۴، ۱۶۰ ص

بهاء ۱۰۰۰۰ ریال

ISBN: 964-95370-4-X

عناوین:

زیارت، عتبات عالیات، حرم، نجف، کربلا، کاظمین، سامرا، امام

مصباح الزائر

مؤلف: محمدرضا مسلمی پطروودی

ناشر: پاد اندیشه

صفحه آرا: توکل نیا

ویراستار: مریم السادات طباطبایی

چاپ: اول بهار ۱۳۸۴

چاپخانه: فاضل

شمارگان ۲۰۰۰ نسخه

بهاء: ۱۰۰۰۰ ریال

شابک ۹۶۴-۹۵۳۷۰-۴-X ISBN: 964-95370-4-X

قم: ص - پ: ۳۷۱۶۵/۷۱۱۹

کلیه حقوق متعلق به مؤسسه فرهنگی پاد اندیشه می باشد

تقدیم به همه دل دادگان و عاشقان اهل بیت علیهم السلام
که با معرفت در این راه گام برمی دارند

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار
۱۹	مقدمه

فصل اول: سفر (بیداری دل)

۲۳	اقسام سفر
۲۵	آداب سفر معنوی بر اساس روایات
۲۶	اخلاق سفر

فصل دوم: جغرافیای عراق

۳۰	اقتصاد عراق
۳۰	ویژگی‌های تاریخی و سیاسی
۳۲	اهداف زیارت ائمه معصومین علیهم‌السلام
۳۴	دو مسأله مهم شرعی

فصل سوم: کربلا

۳۸		گودال قتلگاه
۳۹		فضیلت زیارت امام حسین علیه السلام
۴۱		اهمیت و ثواب زیارت
۴۲		نتایج ظاهری و معنوی زیارت
۴۳		زندگینامه امام حسین علیه السلام
۴۴		کیفیت زیارت امام حسین علیه السلام
۴۵		زیارت امام حسین علیه السلام
۵۰		زیارت حضرت علی اکبر علیه السلام
۵۱		زیارت شهدای کربلا
۵۱		وداع
۵۲		حضرت اباالفضل علیه السلام
۵۴		زیارت حضرت عباس علیه السلام
۵۸		وداع
۵۸		مقام دست راست
۵۹		مقام دست چپ
۵۹		خیمه گاه
۶۰		تل زینبیه

فهرست مطالب ● ۷

۶۰	 مقام و باغ امام صادق علیه السلام
۶۱	 مقام امان زمان علیه السلام
۶۱	 عون بن عبدالله بن جعفر طیار
۶۱	 مرقد مطهر حر بن یزید ریاحی
۶۳	 طفلان مسلم

فصل چهارم: سامرا

۶۷	 زیارت امام هادی و امام عسکری علیه السلام
۶۹	 کیفیت وداع
۷۰	 امامزاده سید محمد علیه السلام
۷۱	 زیارت حضرت سید محمد علیه السلام

فصل پنجم: کاظمین

۷۴	 زیارتنامه امام کاظم علیه السلام
۷۷	 زیارت امام جواد علیه السلام
۷۹	 کیفیت وداع
۷۹	 بغداد
۸۰	 فضیلت مسجد براثا

فصل ششم: نجف

۸۳	 وادی السلام
۸۵	 فضیلت زیارت علی علیه السلام و نجف
۸۶	 آثار زیارت امیر مؤمنان علی علیه السلام
۸۶	 وظیفه زائر حرم مطهر
۸۷	 کیفیت زیارت امیر المؤمنین علی علیه السلام
۹۸	 وداع

فصل هفتم: جغرافیای کوفه

۱۰۲	 مرقد مطهر میثم تمار
۱۰۳	 خانه امیر المؤمنین علیه السلام
۱۰۳	 دار الاماره
۱۰۷	 مسجد کوفه و فضیلت آن
۱۰۹	 اعمال مسجد کوفه
۱۰۹	 حرکت بسوی مسجد کوفه
۱۱۰	 ورود از باب الفیل
۱۱۲	 اعمال مقام های مسجد کوفه
۱۱۳	 مقام حضرت ابراهیم علیه السلام
۱۱۵	 مقام حضرت خضر علیه السلام

۱۱۶	 دكة القضاء
۱۱۷	 بيت الطشت
۱۱۹	 دكة المعراج
۱۲۰	 مقام حضرت آدم عليه السلام
۱۲۵	 مقام جبرئيل عليه السلام
۱۲۶	 مقام حضرت زين العابدين
۱۲۸	 مقام حضرت نوح عليه السلام
۱۲۹	 محراب شهادت امير المؤمنين عليه السلام
۱۳۳	 مقام امام صادق عليه السلام
۱۳۴	 مرقد مطهر مسلم بن عقيل عليه السلام
۱۳۵	 زيارت حضرت مسلم بن عقيل عليه السلام
۱۳۸	 مرقد مختار ثقفی
۱۳۹	 مرقد مطهر هانی بن عروه
۱۳۹	 زيارت هانی
۱۴۰	 مسجد حنانه
۱۴۰	 اعمال مسجد حنانه
۱۴۱	 مرقد مطهر کميل بن زياد نخعی
۱۴۲	 مسجد صعصعه
۱۴۲	 اعمال مسجد صعصعه

۱۴۴	 مسجد زید بن صوحان
۱۴۵	 مسجد سهله
۱۴۸	 فضیلت مسجد سهله
۱۴۸	 مقام‌های مسجد سهله
۱۴۹	 اعمال مسجد سهله
۱۵۱	 مقام امام صادق علیه السلام
۱۵۲	 مقام حضرت ابراهیم
۱۵۳	 مقام حضرت ادريس علیه السلام
۱۵۴	 مقام حضرت خضر
۱۵۵	 مقام انبیاء و صالحین
۱۵۶	 مقام امام سجاده علیه السلام
۱۵۶	 مقام امام زمان علیه السلام
۱۵۹	 فهرست منابع و مأخذ

پیشگفتار

در اسلام مسافرت برای کسب معرفت، دانش‌اندوزی، پندگیری از شگفتی‌های طبیعت و بهره‌گیری از پیشرفت‌های علمی دیگران جهت برآوردن نیازهای جامعه اسلامی و تقویت دانش مسلمین، کسب معنویت و... مطلوب و در برخی موارد لازم و ضروری دانسته شد.

گفتنی است در میان اقسام سفرهای متداول، سفر معنوی و به عبارتی، زیارت عتبات عالیات در آموزه‌های دینی، «خصوصاً شیعی» سفارش شده است؛ زیرا ما با برپایی این گونه شعائر درصدد هستیم تا محبت خویش را به محبوب خود بنمایانیم.

اسلام برای چنین سفری، آداب و احکامی در نظر گرفت. با

عمل کردن به چنین آموزه‌هایی می‌توان از برکات معنوی آن بهره‌مند شد؛ از این رو حظ معنوی حاصل نمی‌شود مگر اینکه با اندیشه و منطق نیز توأم گردد، به عبارتی عاشقانه و عاقلانه باشد. در این راستا و در خصوص تجهیز شیعه به مباحث اندیشه‌ای، فرامین و دستورات علمای دینی که همیشه دغدغه اعتقادات و آموزه‌های دینی مردم را دارند، راهگشا به نظر می‌رسد. ما با بیان مضامین سخنان ایشان، زائران حقیقی را به ویژگی‌هایی که باید داشته باشند با روایتی از پیامبر ﷺ که می‌فرمایند: «انا و کافل الیتیم کھاتین»، توجه می‌دهیم. این روایت ضمن دارا بودن معنای واژگانی، اشاره‌ای را هم دربر دارد که امام حسن عسکری علیه السلام در حدیثی به آن می‌پردازند، و آن این‌که یتیم مورد نظر کسی است که از امام خود محروم شده و رابطه او با امام قطع شده باشد. پس مردمانی در این عصر و در قرن حاضر با تمام پیشرفت تکنولوژی در اقصی نقاط جهان من جمله سرزمین شیعی خودمان وجود دارند که از ابتدایی‌ترین معالم دین از نظر فهم و درک و تعلم محرومند، مسایل حلال و حرام را نمی‌دانند و

اعتقادات آنها متزلزل است. دشمنان دین، خصوصاً وهابیت نیز با همکاری استکبار جهانی جهت صید آنان با تمام قوا دام‌ها گسترانیدند. در چنین موقعیتی وظیفه خواص اقتضا می‌کند که این ایام اهل بیت پیامبر را محافظت نمایند، به بیانی که سیدالشهدا علیه السلام فرمود: هرکس کفالت کند یتیمی را که در اثر استضعاف، به استتار ما مبتلا و گرفتار شده، از آن علوم ما بر آنها فرو بریزد؛ کسی که با یتیمان ما در زمان استتار این چنین مواسات کند، خداوند اولی به مواسات است و به ملائکه اش امر می‌کند به هر حرفی که این کافل به جاهل منقطع از امام و علوم اهل بیت یاد داده هزار قصر بدهید و برای هر قصری آنچه مناسب با آن قصرها است آماده کنید. پس تبیین و ایضاح علوم اهل بیت علیهم السلام بر عهده همگان خصوصاً متولیان دین و دینداری در حوزه‌های علمیه و آشنایان به تاریخ اسلام از حوزه و دانشگاه است که با تربیت مبلغین و متخصصین برجسته و اهل فضل در این راه گام بردارند و با توجه به آشنایی خود نسبت به وحی، احادیث نبوی و علوی، مردم را به دین و شجره طیبه فرا بخوانند و کلام خود

را مصداق آیه مبارکه «شجره طیبه‌ای که اصلها ثابت و فرعها فی السماء تؤتی اکلها» نمایند تا اینکه به اجر، پاداش و تجارت مُربحه این عصر نیز دست یابند. «کتاب و سنت» ترغیب و تأکیدشان برای چنین موقعیتی است که مبادا دشمنان آن افکار نورانی و آن عقاید مقدسه «ارکان اعتقادی تشیع» را که تمام سلف صالح زحمت کشیدند و حفظ کردند از بین ببرند. پس باید همت‌ها معطوف به دو نکته اساسی شود:

۱ - حفظ عقاید دینی (اصول دین)

۲ - تعلیم مسائل حلال و حرام (فروع دین).

زیرا با عمل به این دو نکته دینداری معنای واقعی خود را یافته و دین خدا از باب استخلاف اصلح با عمل به آموزه‌های صحیح مذهب تشیع قابل تبیین می‌باشد زیرا ائمه اطهار به عنوان پشتوانه دین، همگی منشأ از اوئی داشته و وابسته به حلقه وصل دین الهی با مردم یعنی پیامبر ﷺ می‌باشند و امام حسین ﷺ با خصوصیات و ویژگی‌های بارز جلوه‌ای دیگر می‌باشد، که پیامبر ﷺ در کودکی ایشان در رابطه با او می‌فرمایند: «حسین منی و انا من حسین احب الله من

احب حسیناً» حسین علیه السلام از اوئی است که او منشعب از نور اعظم است و به همین جهت حقیقت حسینیّه عین حقیقت محمدیه است و حقیقت محمدیه عین نقطه اول در بدو قوس نزول وجود و در منتهی سیر صعود است و لذا علما و متفکران مذاهب دیگر نیز مفهوم این حدیث را از آیه «الله نور السموات و الارض مثل نوره کمشکوة» پی می‌برند. با این برهان آنچه در روز عاشورا بر این بدن وارد شد بر شخص پیامبر صلی الله علیه و آله وارد شد و آنچه بر ایشان وارد شد بر نور اعظم خدا وارد شد. لذا مصداق این مصیبت، ثقلت فی السموات والارض، تهدمت ارکان الهدی، می‌باشد. ابن حجر عسقلانی، ابن حجر هیثمی، جلال الدین سیوطی و... بالاتفاق گفتند ظهر روز عاشورا چنان عالم تاریک و خورشید آن چنان منکسر شد که تمام ستارگان آسمان ظاهر شدند. مصیبت با این سنگینی در عالم بالا غوغا نمود، در عالم دنیا نیز باید عکس العملی را مطابق شأن آن بزرگوار به همراه داشته باشد. بدین جهت گفته می‌شود نزد امام صادق علیه السلام اسم حسین بن علی برده نشد الا اینکه تا این اسم را شنید در تمام آن شبانه

روز کسی تبسم بر لب مبارک او ندید. میرزای شیرازی که استبداد قاجاری و استعمار بریتانیا را با فتوای تاریخی خود به زانو درآورد، روز عاشورا سر و پا برهنه در عزاداری شرکت نموده و سینه زنی می‌کرد، این نشانه فقاقت رأس شیعه است. زیرا برای میرزای شیرازی مسلم است که علی بن موسی علیه السلام فرمود: «وَأَنَّ يَوْمَ الْحُسَيْنِ أَقْرَبُ جُفُونَنَا وَاسْفَلَ دُمُوعَنَا». حال این مصیبت چه کرده که چشم امام هشتم را که لطیف‌ترین عضو بدن می‌باشد، مجروح نموده است.

در روایت است وقتی از امام صادق علیه السلام دستور زیارت خواستند، دستورها را که ارایه فرمود، بیان داشتند وقتی مقابل او رسیدید بگویید: «اشهد انک حجة الله، السلام علیک یا حجة الله و...» و بعد از سلام بگویید: «اشهد انک نور الله الذی لم یطف ولا یطف احدا» شهادت می‌دهم تو نور الهی اما آن نور الهی که هرگز خاموش نشده و هرگز خاموش نخواهد شد و «اشهد انک وجه الله الذی لم یهک ولا یهک ابداً».

بر این اساس محب حسین محب خداست، حسین فرزند

پیامبر است و بقا و دوام رسالت پیامبر و رسیدن پیام او به جهانیان در پرتو قیام حسینی انجام می‌گیرد. روز سوم شعبان روز میلاد شهادت، روز پیدایش علت مبقیه اسلام و قرآن و در یک کلمه روز طلوع حسین علیه السلام است و عاشورا، با پیام‌های رسایی که دارد، روز گواهی دادن به حقانیت دین خدا و سیره رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم می‌باشد. حال ما که قصد زیارت عتبات عالیات را می‌کنیم، باید با مراجعه به اهل فن و آشنایان به امور دینی و گرفتن دستورات لازم صحیح و موثق از آنها در خصوص اهل بیت علیهم السلام و وظایف و آموزه‌های دینی که ایشان متوجه ما ساختند، ابتدا عقاید خود را درست نماییم و به واجبات و محرمات زندگی خود واقف شده و عمل نماییم، به گونه‌ای که هر کدام نماینده این دین به معنای واقعی کلمه باشیم و سپس به شعائر دیگر بپردازیم که از جمله آنها، رفتن به زیارت قبور اهل بیت علیهم السلام آن هم با معرفت و شناخت کافی می‌باشد و الا اگر تمام مستحبات را انجام بدهیم و مکروهات را ترک نماییم، اما در برخورد با واجبات و محرمات به آیات و روایات معصومین توجه نداشته باشیم، نصیبی از عالم لاهوت و بالا

نخواهیم برد. به امید آن روز که همگی با وقوف به پیام الهی
 که توسط فرستادگان او خصوصاً پیامبر ﷺ و ائمه اطهار علیهم السلام
 به ما ابلاغ گردید، زمینه هدایت خود و دیگران را فراهم آوریم.
 پاد اندیشه

مقدمه

از آنجایی که هر فعل و عملی نیازمند معرفت، علم و آگاهی می‌باشد و در غیر این صورت امکان رسیدن به هدف و نتیجه معقول متصور نخواهد بود و سرانجام باعث تنزل و سقوط می‌شود، لذا قرآن کریم معرفت و آگاهی را لازمه زندگی بشر می‌داند و دستور می‌دهد در روی زمین بگردید و در آثار ملت‌ها و پیشینیان دقت کنید و بنگرید پایان کار آنها که پیامبران را تکذیب کرده و با ائمه مدارا ننموده و حق ایشان را غصب کردند به کجا منتهی شد. دقت و تحمل در آنها پندی برای آیندگان است و مردم می‌توانند با عنایت به آن، مسیر زندگی خود را پیدا کنند. از این رو لازم دانستم مطالبی را در خصوص چگونگی و کیفیت زیارت عتبات عالیات تهیه و در اختیار مشتاقان امامت و ولایت (زائران مشاهد مطهر عتبات عالیات) قرار دهم، زیرا هنگامی که لطف حق شامل حال بنده حقیر

گردید و توفیق زیارت قبور ائمه اطهار علیهم السلام نصیبم شد، مشاهده کردم اکثر عزیزان به وظایف خود در این سفر معنوی به دلیل نبودن امکانات کافی، راهنمای باتجربه در خصوص علت وقایع، کیفیت زیارت و... واقف نیستند و نهایتاً زائرین دچار مشکل می‌شوند.

بر این اساس نگارنده، این مجموعه را طراحی نموده تا هر زائر با ورود به خاک عراق موقعیت خود را دانسته و بداند چه اعمال و رفتاری انجام دهد. حال با توجه به این ویژگی خاص، مطالب به شرح ذیل تقدیم و ارایه می‌گردد: «موقعیت جغرافیایی، زندگی‌نامه و فضایل ائمه، کیفیت زیارت و وداع، با ارایه عکس». پس زائرین محترم مطالب را با دقت مطالعه نموده بر شناخت، علم و معرفت خویش بیفزایند و با کسب آگاهی‌های مورد نیاز در این وادی مقدس قدم بنهند تا از فیوضات ارواح طیبه آن بزرگواران بهره‌مند شوند همچنین از دعای خیر خویش بنده و رفتگان حقیر خصوصاً والد‌ها را فراموش ننمایند.

التماس دعا

قم - محمد رضا مسلمی